

PATVIRTINTA
VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros
centro direktoriaus
2025 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-66

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS BAI SOGALOS PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO 2026-2028 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos viešosios įstaigos Baisogalos pirminiame sveikatos priežiūros centre (toliau - Sveikatos centras) programos (toliau - Programa) paskirtis - užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą, kryptingą ir efektingą korupcijos kontrolę bei prevenciją Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre.
2. Programa apima svarbiausias korupcijos prevencijos Sveikatos centre nuostatas ir yra orientuota į korupcijos rizikos veiksnių, priežasčių mažinimą ir šalinimą, taip pat korupcijos rizikos veiksnių valdymą.
3. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos (toliau - LR) korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 57-2297), LR sveikatos apsaugos ministro 2023 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. V-813 „Dėl Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2025 metų veiksmų plano patvirtinimo“.
4. Programoje vartojamos sąvokos:
 - 4.1. **Korupcija** – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jam suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip kenkiant asmenų ir valstybės interesams.
 - 4.2. **Korupcijos prevencija** – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.
 - 4.3. **Korupcijos rizikos veiksniai** – priežastys, sąlygos, įvykiai ir aplinkybės, dėl kurių gali būti padarytas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas.
 - 4.4. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas** – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens administracinis, darbo drausmės ar tarnybinis nusižengimas, padarytas tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant arba reikalaujant turinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui, taip pat ją priimančiam, kai tai daroma piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi, viršijant įgaliojimus, neatliekant pareigų, pažeidžiant viešuosius interesus, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.
5. Kitos Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose įstatymuose apibrėžtas sąvokas.
6. Programa parengta pagal Šakinę korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023-2025 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. V-813 „Dėl Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2025 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

II. KORUPCIJOS VIEŠOJOJE ĮSTAIGOJE BAI SOGALSOS PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRE PASIREIŠKIMO PRIELAUDŲ ANALIZĖ

7. Bendrosios korupcijos prielaidos Sveikatos centre:
 - 7.1. socialinės (nepakankamas sveikatos sistemos darbuotojų darbo užmokestis ir pan.);

7.2. teisinės (teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas, teisės aktų, reglamentuojančių tam tikras visuomeninių santykių sritis nebuvimas, nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas, nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus);

7.3. institucinės (nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais, trūksta viešumo);

7.4. ekonominės (maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai neužtikrina oraus pragyvenimo lygio ir skatina ieškoti papildomų pajamų);

7.5. visuomenės pilietiškumo stoka (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaravimas, nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje);

7.6. išoriniai veiksniai (tinkamų sąlygų atskirų sveikatos sistemos subjektų sąžiningai konkurencijai nesudarymas ir pan.).

8. Specifinės korupcijos prielaidos:

8.1. padėtis sveikatos sistemoje dėl specialistų trūkumo (esant dideliame darbo užmokesčio, iššūkių ir naujų profesinių galimybių suteikimo atotrūkiui tarp ES ir Lietuvos Respublikos, privataus bei valstybinio sektorių, sunku išlaikyti aukštos kvalifikacijos personalą ir rasti naujų specialistų. Sveikatos priežiūros specialistų pasiskirstymas neatitinka jų paklausos, jų ypač trūksta rajonuose);

8.2. nepakankama informacija apie teikiamas nemokamas ir mokamas sveikatos priežiūros paslaugas, apie pacientų teises ir galimybes;

8.3. veikla, susijusi su nedarbingumo pažymėjimų bei kitų pažymų išdavimu;

8.4. specifinės korupcijos prielaidos Sveikatos centre (nepakankama informacija pacientams apie sveikatos priežiūros paslaugas, apmokamas Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, apie pacientų teises ir galimybes);

8.5. pacientų guldymas į Sveikatos centro slaugos ir palaikomojo gydymo skyrių;

8.6. nepakankama informacija apie Sveikatos centre vykdomus viešuosius pirkimus, centralizuotus pirkimus ir kt.);

8.7. Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų skirstymas.

III. SVEIKATOS CENTRO VEIKLOS SRITYS, KURIOSE GALIMA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ

9. Sveikatos centro vykdoma veikla yra priskiriama prie veiklos sričių, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė.

10. Sveikatos centro veikloje galima išskirti veiklos sritis, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė. Šios sritys yra:

10.1. neoficialūs mokėjimai skiriant Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmokamus tyrimus, procedūras ar gydymą;

10.2. kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimas;

10.3. prekių ir /ar paslaugų viešieji pirkimai;

10.4. darbuotojų priėmimo į konkursines ir nekonkursines pareigas organizavimas, kvalifikacijos, atestacijos ir rotacijos reikalavimų asmenims, dirbantiems Sveikatos centre, nustatymas, panaikinimas ar pakeitimas.

10.5. pacientų laukimo eilių sudarymas ir valdymas.

IV. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

11. Programos tikslas - išaiškinti ir šalinti korupcijos Baisogalos sveikatos centre apsireiškimo prielaidas, didinti įstaigos skaidrumą, atvirumą ir veiksmingesnę jos darbuotojų veiklą.

12. Uždaviniai tikslui pasiekti:

- 12.1. parengti Korupcijos prevencijos programą, jos įgyvendinimo veiklos planą ir užtikrinti veiksmingą numatytų ilgalaikės korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių įvykdymą;
- 12.2. nustatyti veiklos sritis įstaigoje, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti, nustačius tokius požymius, šalinti galimas priežastis;
- 12.3. skatinti Sveikatos centro darbuotojų nepakantumą korupcijos apraiškoms ir didinti pacientų bei jų artimųjų antikorupcinį sąmoningumą, netoleranciją korupcijai;
- 12.4. didinti Sveikatos centro veiklos procedūrų viešumą ir atvirumą;
- 12.5. gerinti valdymo kokybę, Sveikatos centre sudarant antikorupcinę aplinką;
- 12.6. didinti ASPĮ veiklos viešumą ir atvirumą, ASPĮ veiklos procedūrų skaidrumą ir aiškumą;
- 12.7. didinti viešųjų pirkimų skaidrumą, efektyvumą Sveikatos cente bei racionaliai naudoti skirtas lėšas;
- 12.8. informacijos apie asmenis, siekiančius eiti pareigas Sveikatos centre, pateikimas, siekiant, kad įstaigoje dirbtų tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, o informacija apie asmenis, siekiančius eiti arba einančius pareigas atitinkamose pareigose, tikrinama teisės aktų nustatyta tvarka;
- 12.9. Sveikatos centro internetiniame puslapyje, įstaigos patalpose, visuomenės informavimo priemonėse skelbti informaciją apie Sveikatos centro veiklą, įstaigoje taikomas korupcijos prevencijos priemonės, siekiant kuo didesnio veiklos viešumo ir skaidrumo.

V. PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJAI

13. Programos rezultatyvumas nustatomas vadovaujantis rodikliais:
 - 13.1. atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimų skaičius;
 - 13.2. įvykdytų Priemonių plano priemonių skaičius;
 - 13.3. neįvykdytų Priemonių plano priemonių skaičius;
 - 13.4. priemonių plano nurodytų priemonių įvykdymas laiko pažiūriu;
 - 13.5. parengtų naujų ir atnaujintų korupcijos prevencijos programų ir įgyvendintų Programos priemonių skaičiaus pokytis;
 - 13.6. oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų santykis;
 - 13.7. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičius;
 - 13.8. visuomenės parama vykdant antikorupcijos priemonės.

VI. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR ATSKAITOMYBĖ

14. Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas 2026 – 2028 metų Priemonių planas, kuris nustato priemones, tikslus, jų vykdymo terminus bei vykdytojus. Priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis.
15. Korupcijos prevencijos programa yra tvirtinama Sveikatos centro direktoriaus įsakymu, kurio projektą parengia Sveikatos centro įgaliotas darbuotojas. Pasikeitus teisės aktams, turintiems įtaką korupcijos prevencijai Baisogalos sveikatos centre ar nustačius korupcijos atvejį, ne vėliau kaip per vieną mėnesį organizuojama Programos peržiūra ir esant poreikiui, rengiami jos patikslinimai (pakeitimai). Patikslinus (pakeitus) Programą, atitinkamai sprendžiama dėl Priemonių plano patikslinimo (pakeitimo).
16. Programos nuostatos bei jos vykdymo priemonių Planas peržiūrimi kiekvienais metais, ne vėliau kaip iki sausio mėnesio paskutinės darbo dienos.
17. Kiekviena konkreti Priemonių plano priemonė vertinama pagal plane nustatytus vertinimo kriterijus.
18. Už Programos įgyvendinimą atsako Sveikatos centro direktorius. Tuo tarpu už Priemonių plane numatytų priemonių įvykdymą atsako plane nurodyti vykdytojai.

19. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančių įgyvendinant Programą:

19.1. Sveikatos centras reguliariai vykdo Programos priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą;

19.2. Sveikatos centras, atsižvelgdamas į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Programos priemonių įgyvendinimui, teikia Sveikatos apsaugos ministerijai motyvuotus pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo;

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Ši Programa įsigalioja nuo jos patvirtinimo.

21. Asmenys, nesilaikantys šioje Programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.
